

OKTOBER 2021

DANSK-TYRKISK ENERGISAMARBEJDE SÆTTER FJERNVARME OG HAVVIND HØJT PÅ AGENDAEN

Ambitiøst dansk-tyrkisk energisamarbejde skal hjælpe Tyrkiet med at øge andelen af vedvarende energi og nedbringe landets import af fossile brændsler.

Tyrkiet er et land i vækst, både befolkningsmæssigt og økonomisk. Det afføder et voksende energiforbrug, der frem mod 2026 forventes at stige årligt med knap fem procent. 75 procent af Tyrkiets energiforbrug er i dag baseret på importerede fossile energikilder. Det dansk-tyrkiske samarbejde støtter Tyrkiet i at nedbringe importafhængigheden ved at omstille en del af landets varme- og elforsyning til lokale, klimavenlige og omkostningseffektive løsninger i form af fjernvarme og havvind. Tyrkiet tæller lidt over 83 mio. energiforbrugere og rummer derfor et væsentligt potentiale for afsætning af grønne løsninger, hvor ikke mindst dansk erhvervsliv kan bidrage.

Danmark har siden 2017 støttet Tyrkiet i udviklingen af politikker, strategier og løsninger inden for fjernvarme og fjernkøling, der kan hjælpe med en grøn omstilling af den tyrkiske energisektor. I 2018 blev samarbejdet udvidet med et ekstra spor med fokus på havvind, og potentialet langs Tyrkiets lange kystlinje er vurderet til minimum 11 gigawatt. Til sammenligning havde Danmark i starten af 2021 en kapacitet på 2,3 gigawatt havvind.

Baggrunden for energisamarbejdet er den tyrkiske regerings ambitioner om at øge uafhængigheden af importerede brændsler samt øge andelen af vedvarende energi. Disse ambitioner er senest blevet styrket ved,

at landet har ratificeret Parisaftalen. Derudover er Tyrkiet en vigtig partner som EU-kandidatland og har stigende samhandel med EU. Energiområdet har stor geopolitisk betydning på grund af Tyrkiets nuværende store afhængighed af fossile brændstoffer, importeret fra bl.a. Rusland og Iran. Den tyrkiske regering ønsker at få en langt større andel af energi produceret fra indenlandske energiressourcer. Potentialet for lokal grøn energiproduktion i Tyrkiet omfatter bl.a. geotermi, affald, sol, vind foruden overskudsvarme fra industri og kraftværker.

Nye grønne tiltag i varmesektoren

Tyrkiet oplever en stor tilflytning fra land til by, hvilket betyder voksende energiefterspørgsel i byområderne. Lige nu opvarmes størstedelen af de tyrkiske bygninger med individuel opvarmning baseret på importeret naturgas. Sammen med de tyrkiske partnere er mulighederne for at høste overskudsvarmen fra virksomheder og el-produktion blevet analyseret, og resultatet har vist, at udover at skabe stabil varmeforsyning kan fjernvarme også være økonomisk rentabelt for både producenter og forbrugere.

Det primære fokus i samarbejdet er på udvikling af politikker og løsninger, der er nødvendige for at starte en systematisk udbygning af fjernvarme og fjernkøling

i Tyrkiet. Danmark har mange års erfaring med grøn omstilling af varmeforsyningen. Der er derfor stor tyrkisk efterspørgsel efter detaljerne bag og erfaringer fra den danske kommunale varmeplanlægning og introduktion til relevant national lovgivning, der kan tilpasses tyrkiske forhold.

Starten på det tyrkiske havvindseventyr

I 2018 indledte de tyrkiske energimyndigheder en dialog med ambassaden i Ankara om mulighederne for havvind. Tyrkiet har lige nu ingen havindssektor og vil gerne nyde godt af de verdenskendte danske erfaringer.

Tyrkiet har vand på tre sider og over 8.000 km kystlinje. Landet har allerede årelange erfaringer med landvind, men søger viden omkring en systematisk udbygning med havvind, da effektiviteten fra havmøller generelt er større end fra landmøller. Yderligere er vindstrømmen anderledes på havet, og havvind kan derfor komplementere produktionen af el fra landmøller. Det er her, de danske erfaringer med transparente udbudsprocesser, effektive tilladelsessystemer, integration af vedvarende energi og lave elpriser på det nordiske el-marked kommer ind i billedet.

De danske rammeerfaringer bliver studeret i detaljer, og selvom erfaringerne fra Danmark ikke kan overføres direkte, så er der mange uvurderlige erfaringer, som kan tilpasses en tyrkisk kontekst. Læring fra den danske udvikling af havne og anden infrastruktur er også blandt fokusområderne i samarbejdet, som forventes at få afgørende indflydelse på en effektiv opstart af havindssektoren i Tyrkiet og på udviklingen af en længerevarende plan for havvind i mange år frem.

Permanent kompetenceløft og øget samhandel

Formålet med energisamarbejdet er, at overføre danske tekniske og institutionelle erfaringer til de tyrkiske eksperter, så omstillingen af energisektoren bliver så effektiv som muligt. Oveni bidrager samarbejdet til øget interaktion mellem danske og tyrkiske energivirksomheder og allerede nu er det tydeligt, at den private sektor ser betydeligt potentiale i resultaterne af myndighedssamarbejdet. På længere sigt forventes det at samarbejdet vil føre til øget samhandel og øget dansk eksport af energiteknologi til Tyrkiet.

FAKTA

- Energisamarbejdet mellem Danmark og Tyrkiet finansieres af Udenrigsministeriet, og drives af Energistyrelsen i samarbejde med ambassaden i Ankara.
- Myndighedssamarbejdet startede med en forberedelsesfase i 2015, og indtil 2018 var fokusområdet fjernvarme, hvorefter havvind blev tilføjet.
- Samarbejdet giver inspiration til ny varmelovgivning og implementering af fjernvarme i Tyrkiet og bistår det tyrkiske energiministerium med at udarbejde et roadmap for udbygning af havvind.

Kontaktpersoner:

Bjarne Juul-Kristensen
Fjernvarme & fjernkøling
bjk@ens.dk
Mobil: +45 33 92 68 04

Dennis Holte Skov-Albertsen
Havvind
dhsa@ens.dk
Mobil: +45 33 95 08 06

